

NHẬP MÔN CHÍNH SÁCH CÔNG

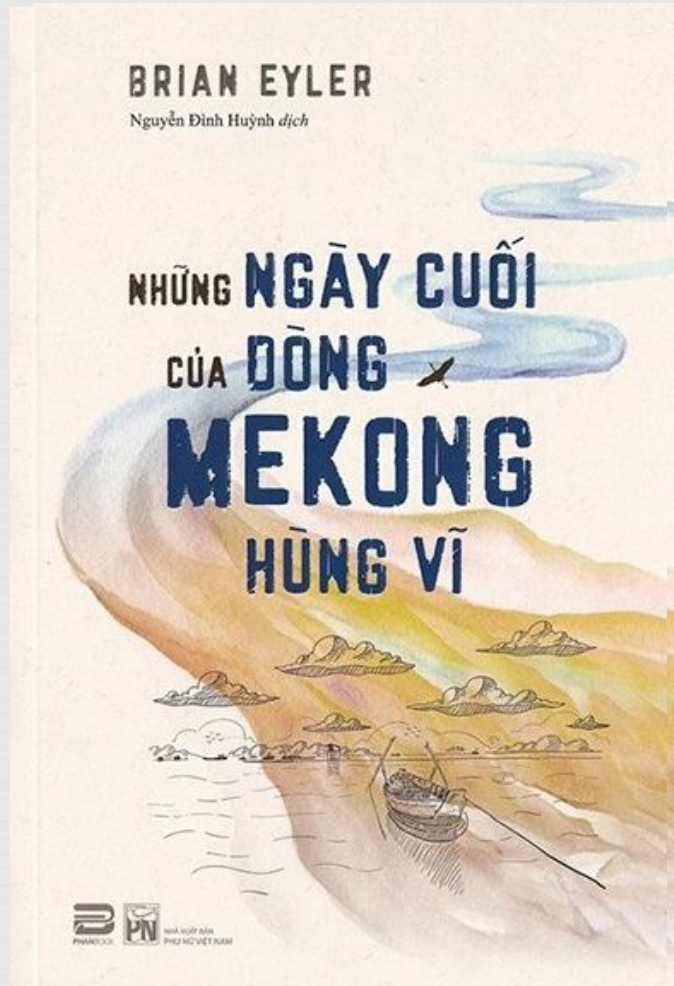
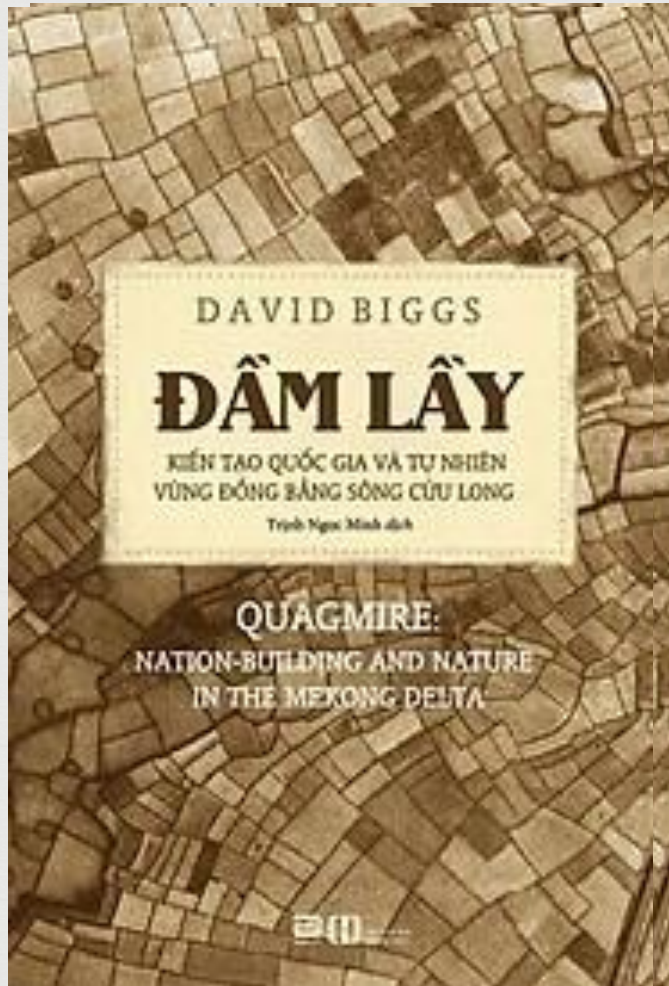

CÔNG LÝ, GIÁ TRỊ CÔNG VÀ CHÍNH SÁCH CÔNG

Vũ Thành Tự Anh

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

[Vô số] câu chuyện về dòng Mekong và ĐBS Cửu Long

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Chuyện 1: Làng Vũ Bạng – “Thiên đường hạ giới”

❧ Vấn đề chính sách:

- ❧ Phát triển kinh tế sv.
Hài hòa xã hội
- ❧ Du lịch sv.
Tôn giáo & Văn hóa
- ❧ Thị trường sv.
Nhà nước
- ❧ Biến đổi khí hậu: Văn
hóa – Xã hội – Kinh tế –
Môi trường

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Chuyện 2: Đập thượng nguồn – nỗi lo canh cánh của hạ nguồn

Đập Xayaburi của Lào ở hạ lưu sông Mekong chụp ngày 29/10/2019 (AFP Photo)

Hội nghị Cấp cao Hợp tác Mê Công - Lan Thương (MLC)

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Chuyện 2: Đập thượng nguồn – nỗi lo canh cánh của hạ nguồn

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Chuyện 3: Đất và Nước dưới tác động của BĐKH

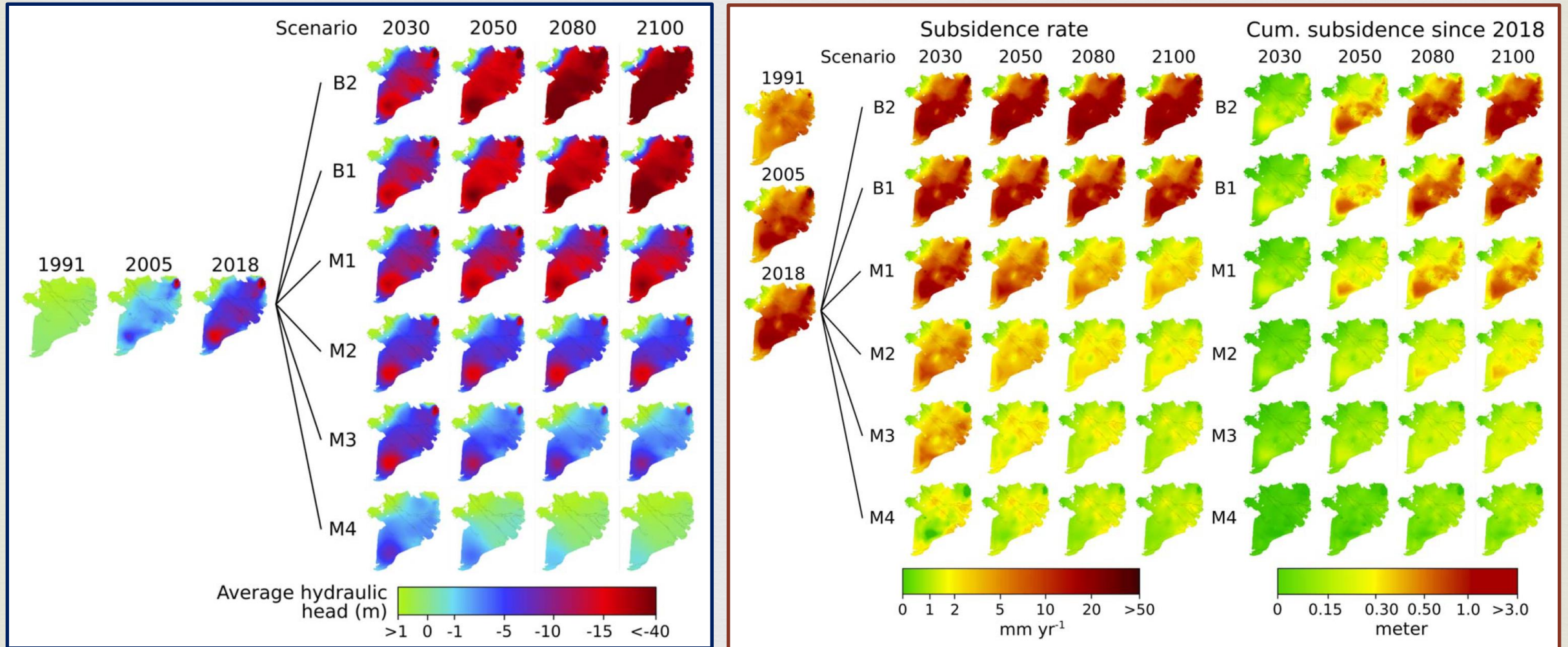
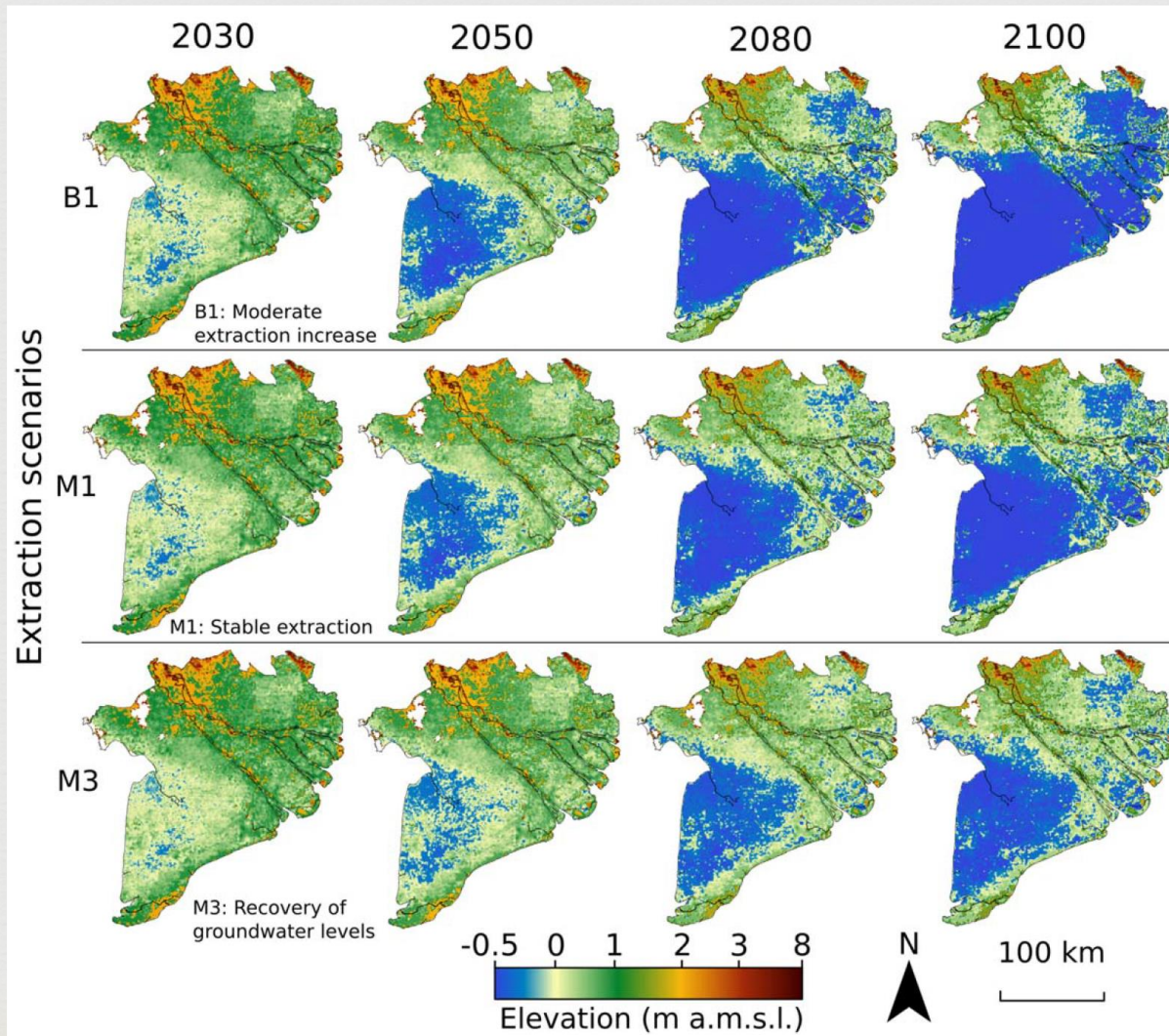

Figure 4. Modeled average hydraulic head of the confined aquifers under different groundwater extraction scenarios for the Mekong delta.

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Chuyện 3: Đất và Nước dưới tác động của BĐKH

Độ cao so với mặt nước biển của ĐBSCL theo các kịch bản khác nhau (khai thác nước ngầm, khai thác cát, bổ sung phù sa và nước biển dâng)

Nguồn:

<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/2515-7620/ab5e21/pdf>

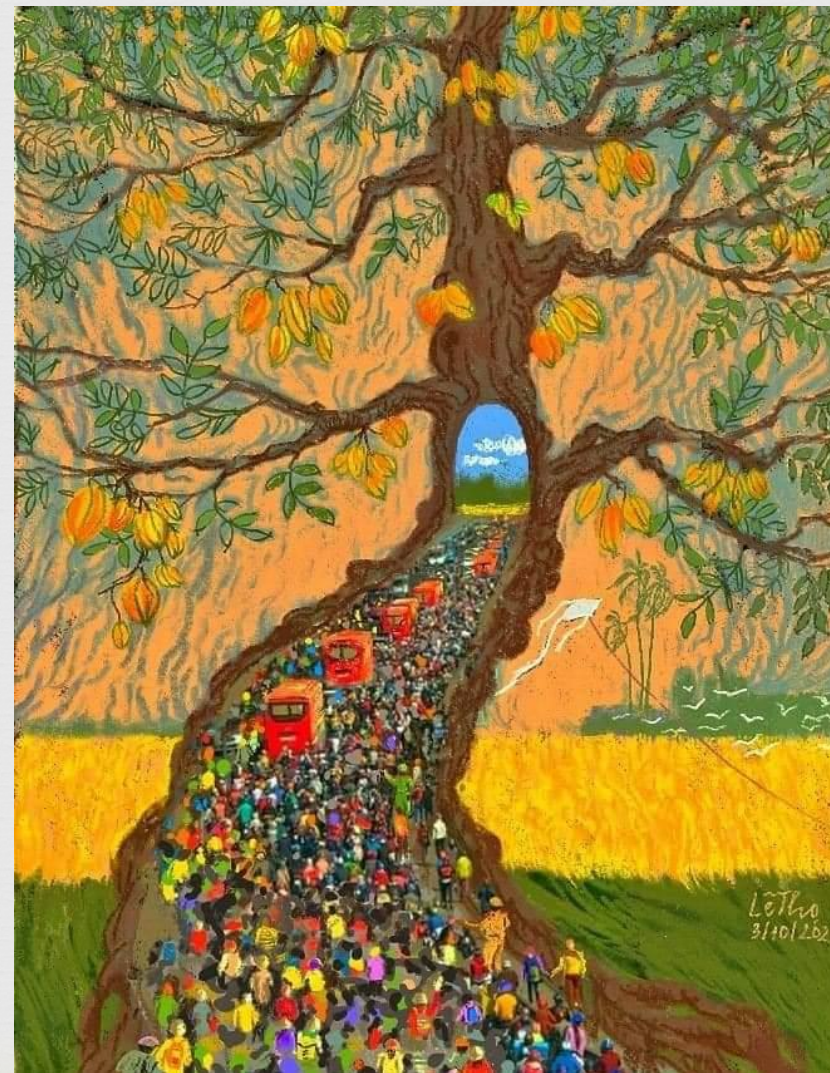
CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Chuyện 4: Chính sách tam nông – ly hương tất ly nông

KQ TỔNG ĐIỀU TRA DÂN SỐ	2009	2019	%Δ/năm
Toàn Quốc	85,8	96,2	1.1%
Trung du & miền núi phía Bắc	11,1	12,5	1.3%
Đồng bằng sông Hồng	19,6	22,5	1.4%
Trung bộ (BTB&DHMT)	18,8	20,2	0.7%
Tây Nguyên	5,1	5,8	1.3%
Đông Nam Bộ	14,1	17,8	2.4%
Đồng bằng sông Cửu Long	17,2	17,3	0.0%

Thực trạng cổng ngăn mặn ở ĐBSCL

Di cư
ngược thời
Covid-19

CHÍNH SÁCH CÔNG LÀ GÌ?

Khái niệm chính sách công

- ☞ Chính sách công là hành động hay không hành động của nhà nước đối với các vấn đề (trục trặc) của quốc gia hay vùng lãnh thổ
- ☞ Vấn đề (trục trặc) chính sách là một giá trị hay cơ hội cải thiện chưa được thực hiện, có thể đạt được thông qua hành động của nhà nước
- ☞ Vấn đề chính sách xuất hiện khi xã hội không chấp nhận hiện trạng bất cập/trục trặc của một chính sách nào đó, và do vậy cần sự can thiệp hay từ bỏ can thiệp của nhà nước.
 - ☞ Thực trạng bất cập?
 - ☞ Cơ sở cho sự can thiệp của nhà nước?
 - ☞ Khả năng thành công nếu can thiệp?

MỤC TIÊU CỦA CHÍNH SÁCH CÔNG

- ❧ **Mục tiêu của chính sách công** là phục vụ lợi ích công bằng cách tối đa hóa/tối ưu hóa giá trị đem lại cho xã hội.
 - ❧ Phục vụ **lợi ích công**?
 - ❧ Tối đa hóa/tối ưu hóa **giá trị** cho xã hội?
- ❧ Cách tiếp cận **thực chứng** (positive) và **chuẩn tắc** (normative)
 - ❧ **Thực chứng**: Dựa vào bằng chứng, có tính khách quan
 - ❧ **Chuẩn tắc**: Dựa vào hệ giá trị, có tính chủ quan

XÃ HỘI LỰA CHỌN NHƯ THẾ NÀO?

Hàm phúc lợi xã hội (SWF)

1. Chủ nghĩa duy lợi (utilitarianism):
Bentham (1789)

$$SW = \sum_{h=1}^H \alpha_h U_h$$

2. Bergson (1938) – Samuelson (1947)

$$SW = \prod_{h=1}^H \alpha_h U_h$$

3. John Rawls (1971): Max–Min SWF

$$SW = \min(U_1, U_2, \dots, U_H)$$

4. Amartya Sen (1973)

$$SW = \text{Income} (1 - \text{Inequality})$$

∞ Income = Thu nhập trung bình

∞ Inequality = Chỉ số Gini

XÃ HỘI LỰA CHỌN NHƯ THẾ NÀO?

Hàm phúc lợi xã hội (SWF)

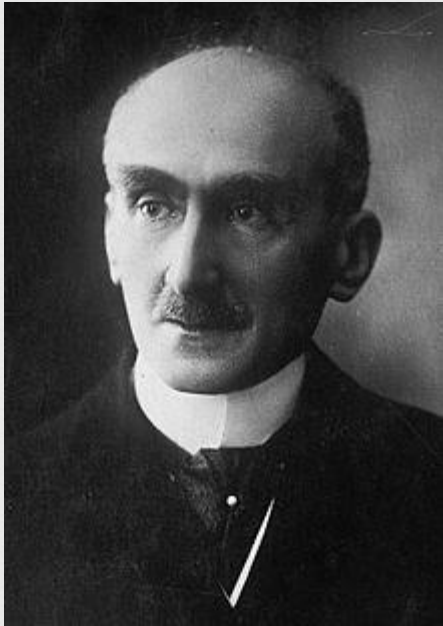
- ☞ Chủ nghĩa duy lợi (utilitarianism):
Bentham (1789)

$$SW = \sum_{h=1}^H \alpha_h U_h$$

- ☞ Chính sách tối ưu sẽ tối đa hóa phúc lợi xã hội, là bình quân trọng số “utility” của tất cả các thành viên của xã hội đó.
- ☞ Câu hỏi: Từ góc độ đạo đức, kết quả có phải là mối quan tâm duy nhất? Liệu mục tiêu có biện minh được cho phương tiện? Có những nghĩa vụ/quyền chúng ta phải tôn trọng, bất chấp kết quả sẽ như thế nào hay không? Hệ quả phân phối sẽ thế nào?

XÃ HỘI LỰA CHỌN NHƯ THẾ NÀO?

Hàm phúc lợi xã hội (SWF)

⌘ Bergson (1938) – Samuelson (1947)

$$SW = \prod_{h=1}^H \alpha_h U_h$$

- ⌘ Chính sách tối ưu sẽ tối đa hóa phúc lợi xã hội, là tích số (có trọng số) các “utility” của tất cả các thành viên của xã hội đó.
- ⌘ Câu hỏi: Hệ quả phân phối/phân phối lại của chính sách tối ưu sẽ như thế nào?

XÃ HỘI LỰA CHỌN NHƯ THẾ NÀO?

Hàm phúc lợi xã hội (SWF)

∞ John Rawls (1971): Max–Min SWF

$$SW = \min(U_1, U_2, \dots, U_H)$$

∞ Chính sách tối ưu sẽ tối đa hóa phúc lợi xã hội, được đo bằng phúc lợi của thành viên bất hạnh nhất của xã hội đó.

∞ Câu hỏi: Hệ quả phân phối/phân phối lại của chính sách tối ưu sẽ như thế nào?

XÃ HỘI LỰA CHỌN NHƯ THẾ NÀO?

Hàm phúc lợi xã hội (SWF)

Amartya Sen (1973)

$$SW = \text{Income} (1 - \text{Inequality})$$

- Chính sách tối ưu sẽ tối đa hóa phúc lợi xã hội, tỷ lệ thuận với mức thu nhập trung bình và tỷ lệ nghịch với mức độ bất bình đẳng về phân phối thu nhập trong xã hội.
- Câu hỏi: Hệ quả phân phối/phân phối lại của chính sách tối ưu sẽ như thế nào?

XÃ HỘI LỰA CHỌN NHƯ THẾ NÀO?

Một số tình huống thực tế

❧ Nhà nước – Thị trường – Xã hội

- ❧ Xã hội hóa giáo dục và y tế
- ❧ Xã hội hóa biên soạn sách giáo khoa phổ thông
- ❧ Đối tác công tư trong đầu tư cơ sở hạ tầng
- ❧ Cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước...

❧ Hiệu quả và công bằng

- ❧ Thuế thu nhập cá nhân, thu nhập doanh nghiệp
- ❧ Thuế bất động sản
- ❧ Tỷ lệ ngân sách phân chia giữa trung ương và địa phương ...

❧ Tự do và quyền công dân

- ❧ Luật biểu tình, Luật về hội, Luật Hộ tịch ...